

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
Навчально-науковий інститут
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

Кафедра матеріалознавства та обробки матеріалів
 назва кафедри

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Теоретичні основи та технологія
зварювання будівельних сталей»
 назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<u>магістр</u> назва рівня вищої освіти
Спеціальність	<u>132 «Матеріалознавство»</u> шифр і назва спеціальності
Освітньо-наукова програма	<u>«Прикладне матеріалознавство»</u> назва освітньої програми
Статус дисципліни	<u>вибіркова</u> обов'язкова чи вибіркова
Обсяг дисципліни	<u>5 кредитів ЄКТС</u>
Код освітньої компоненти	<u>ВК2.1-1</u> відповідно до освітньої програми
Мова викладання	українська

Розробник(и): професор кафедри
матеріалознавства та обробки матеріалів
 посада

 (підпис)

Віра ВАХРУШЕВА
 ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма ухвалена на засіданні кафедри матеріалознавства та обробки матеріалів
 назва кафедри

Протокол від «05» листопада 2024 р. № 4

Завідувач кафедри

Володимир ВОЛЧУК
 ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма погоджена групою забезпечення якості освітньо-наукової програми
«Прикладне матеріалознавство»
 підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі
 спеціальності 132 «Матеріалознавство»

Протокол від «05» листопада 2024р. № 2

Гарант освітньої програми:

Володимир ВОЛЧУК
 ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Експертизу навчально-методичного відділу пройдено:

 (підпис)

Віолетта ФЕДІНА
 ім'я, ПРІЗВИЩЕ

«05» листопада 2024р.

Реєстраційний номер _____
 надається фахівцем НМВ

1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			I	
Всього годин за навчальним планом, з них:	150	5	150	
Аудиторні заняття, у т.ч:	48		48	
лекції	24		24	
лабораторні роботи	-		-	
практичні заняття	24		24	
Самостійна робота, у т.ч:	102		102	
підготовка до аудиторних занять	42		42	
підготовка до контрольних заходів	-		-	
виконання курсового проекту або роботи	-		-	
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	30		30	
підготовка до екзамену	30		30	
Форма підсумкового контролю			Екзамен	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: формування у студентів технічного кругозору, розуміння фізичних явищ під час зварювання, та інших способів з'єднання конструкційних матеріалів, формування уявлень про структуру зварювальних швів, та вплив способів з'єднання матеріалів на кінцеві властивості деталей.

Завдання дисципліни: оволодіння студентами загальними принципами фізико-хімічних основ процесів зварювання, паяння та склеювання; методів зварювання, паяння та склеювання; методик по вибору способів нерознімного з'єднання в залежності від характеристик матеріалу; розробки технологій з'єднання та методів контролю та випробування нерознімного з'єднання.

Пререквізити дисципліни. Курс лекцій з цієї дисципліни базується на засвоєнні студентами наступних дисциплін: «Механічні властивості та конструкційна міцність матеріалів»; «Діагностика та дефектоскопія матеріалів і виробів».

Постреквізити дисципліни:

1. Підготовка до підсумкової атестації. Атестація здійснюється у формі публічного захисту дипломної роботи.

2. Доступ до навчання за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти.

Компетентності.

ФК.02 Здатність планувати та проводити дослідження в сфері матеріалознавства, у лабораторних та виробничих умовах на відповідному рівні з використанням сучасних методів і методик експерименту.

ФК.04 Здатність оцінювати та забезпечувати якість робіт, що виконуються.

ФК.09 Здатність обґрунтовано здійснювати вибір технологій виготовлення, оброблення, випробування матеріалів і виробів, для конкурентних умов експлуатації.

Заплановані результати навчання. (відповідно до освітньо-наукової програми «Прикладне матеріалознавство» - 2024, спеціальності 132 «Матеріалознавство»). У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

ПРН 13. Планувати і виконувати експериментальні матеріалознавчі дослідження, обирати відповідні обладнання та методики, здійснювати статистичну обробку і статистичний аналіз результатів експериментів, обґрунтовувати висновки.

ПРН 15. Проектувати нові матеріали, розробляти, досліджувати та використовувати фізичні та математичні моделі матеріалів та процесів.

Методи навчання.

Використовуються методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

Словесний – (лекція, пояснення, роз'яснення, розповідь)

Наочний – (ілюстрації, слайди, презентації)

Робота з книгою – (конспектування, реферування)

Форми навчання:

- групова;
- колективна;
- фронтальна.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна:

- електронний проектор;
- комп'ютер;
- програмне забезпечення - віртуальна лабораторія середовища Excel, Matlab
Середовище математичного моделювання Microsoft Office.

3. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

1. **Теоретичні основи та технологія зварювання будівельних сталей Фізичні основи зварювання та класифікація способів зварювання.** Вступ. Способи зварювання та зварні з'єднання. Поняття про зварюваність та класифікація сталей за зварюваністю.
2. **Ручне та механізоване електродугове зварювання та газокисневе зварювання.** Електродугове зварювання. Зварювальна дуга та її властивості. Джерела живлення зварювальної дуги. Зварювальні трансформатори, випрямлювачі та генератори. Ручне електродугове зварювання. Обладнання, матеріали, технологія. Автоматичне зварювання під шаром флюсу, електродугове зварювання в середовищі захисного газу.
3. **Електроконтактне зварювання.** Фізична сутність. Різновиди електроконтактного зварювання. Точкове, шовне та стикове електроконтактного зварювання. Матеріали, обладнання, технологія.
4. **Перспективні способи зварювання.** Плазмове, вибухове, ультразвукове, електропроменеве, зварювання тертям.
5. **Зварювальна дуга.** Загальні поняття. Види зварювальних дуг. Електричні властивості дуги. Теплова потужність дуги. Стиснута дуга.
6. **Газове полум'я.** Схема полум'я. Розподіл температур.
7. **Зварні з'єднання та шви.** Типи зварних з'єднань. Умовні позначення.
8. **Підготовка деталей під зварювання та технологія ручного електродугового зварювання.** Поняття про зварюваність сталей та класифікація сталей за зварюваністю.
9. **Разом за змістовний модуль 1**
10. **Змістовний модуль 2. Технологія зварювання будівельних сталей підвищеної та високої міцності**
11. **Технологія ручного електродугового зварювання.** Підготовка металу під зварювання. Вибір техніки виконання стикових та кутових швів у різних просторових положеннях та режимах зварювання. Розрахунок основних параметрів режиму зварювання.
12. **Технологія автоматичного зварювання під шаром флюсу.** Методи запобігання витіканню рідкого металу. Схеми зварювання. Геометричні параметри стикових з'єднань. Технологічні параметри зварювання.
13. **Технологія зварювання в середовищі захисних газів.** Вибір матеріалу. Схеми процесу.
14. **Технологія електроконтактного зварювання.** Технологія стикового зварювання. Технологічні параметри.
15. **Технологія точкового електроконтактного зварювання.** Режими та обладнання. Технологія шовного зварювання.
16. **Технологія газокисневого зварювання.** Послідовність здійснення операцій. Схеми зварювання.
17. **Дефекти при зварюванні.** Напруга та деформації, які виникають при зварюванні та способи їх зменшення. Дефекти при зварюванні.

18. **Методи контролю якості зварювального шва.** Основні види дефектоскопії зварних з'єднань.
19. **Газокисневе різання.** Сутність процесу. Процес різання.
20. **Електродугове різання.** Техніка безпеки при різанні. Різання металевими і вугільними електродами. Плазмове різання. Техніка безпеки при проведенні зварювальних робіт.
21. **Нові способи зварювання.** Плазмове, вибухове, ультразвукове, електропроменеве, зварювання тертям.
22. **Зварний шов та зони термічного впливу.** Структура зварного шву. Перехідні зони. Зона термічного впливу.
23. **Підготовка до екзамєну**

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи та технологія зварювання будівельних сталей					
Фізичні основи зварювання та класифікація способів зварювання. Вступ. Способи зварювання та зварні з'єднання. Поняття про зварюваність та класифікація сталей за зварюваністю.	6	2	2	-	2
Ручне та механізоване електродугове зварювання та газокисневе зварювання. Електродугове зварювання. Зварювальна дуга та її властивості. Джерела живлення зварювальної дуги. Зварювальні трансформатори, випрямлювачі та генератори. Ручне електродугове зварювання. Обладнання, матеріали, технологія. Автоматичне зварювання під шаром флюсу, електродугове зварювання в середовищі захисного газу.	6	2	2	-	2
Електроконтактне зварювання. Фізична сутність. Різновиди електроконтактного зварювання. Точкове, шовне та стикове електроконтактного зварювання. Матеріали, обладнання, технологія.	6	2	2	-	2
Перспективні способи зварювання. Плазмове, вибухове, ультразвукове, електропроменеве, зварювання тертям.	6	2	2	-	2
Зварювальна дуга. Загальні поняття. Види зварювальних дуг. Електричні властивості дуги. Теплова потужність дуги. Стиснута дуга.	6	2	2	-	2
Газове полум'я. Схема полум'я. Розподіл температур.	6	2	2	-	2
Зварні з'єднання та шви. Типи зварних з'єднань. Умовні позначення.	6	2	2	-	2
Підготовка деталей під зварювання та технологія ручного електродугового зварювання. Поняття про зварюваність сталей та класифікація сталей за зварюваністю.	6	2	2	-	2
Разом за змістовний модуль 1	48	16	16	-	16
Змістовний модуль 2. Технологія зварювання будівельних сталей підвищеної та високої міцності					
Технологія ручного електродугового зварювання. Підготовка металу під зварювання. Вибір техніки виконання	16	2	2	-	12

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
стикових та кутових швів у різних просторових положеннях та режимах зварювання. Розрахунок основних параметрів режиму зварювання.					
Технологія автоматичного зварювання під шаром флюсу. Методи запобігання витіканню рідкого металу. Схеми зварювання. Геометричні параметри стикових з'єднань. Технологічні параметри зварювання.	22	2	2	-	18
Технологія зварювання в середовищі захисних газів. Вибір матеріалу. Схеми процесу.	22	2	2	-	18
Технологія електроконтактного зварювання. Технологія стикового зварювання. Технологічні параметри.	12	2	2	-	8
Разом за змістовний модуль 2	72	8	8	-	56
Підготовка до екзамену	30	-	-	-	30
Усього годин	150	24	24	-	102

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Теоретичні основи та технологія зварювання будівельних сталей. Фізичні основи зварювання та класифікація способів зварювання.	2
2	Ручне та механізоване електродугове зварювання та газокисневе зварювання.	2
3	Електроконтактне зварювання.	2
4	Перспективні способи зварювання.	2
5	Зварювальна дуга.	2
6	Газове полум'я.	2
7	Зварні з'єднання та шви.	2
8	Підготовка деталей під зварювання та технологія ручного електродугового зварювання.	2
9	Фізичні основи зварювання та класифікація способів зварювання.	2
10	Ручне та механізоване електродугове зварювання та газокисневе зварювання.	2
11	Електроконтактне зварювання.	2
12	Перспективні способи зварювання.	2

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Вступ. Способи зварювання та зварні з'єднання. Поняття про зварюваність та класифікація сталей за зварюваністю.	2
2	Електродугове зварювання. Зварювальна дуга та її властивості. Джерела живлення зварювальної дуги. Зварювальні трансформатори, випрямлювачі та генератори. Ручне електродугове зварювання. Обладнання, матеріали, технологія. Автоматичне зварювання під шаром флюсу, електродугове зварювання в середовищі захисного газу.	2
3	Фізична сутність. Різновиди електроконтактного зварювання.	2

	Точкове, шовне та стикове електроконтактного зварювання. Матеріали, обладнання, технологія.	
4	Плазмове, вибухове, ультразвукове, електропроменеве, зварювання тертям.	2
5	Загальні поняття. Види зварювальних дуг. Електричні властивості дуги. Теплова потужність дуги. Стиснута дуга.	2
6	Схема полум'я. Розподіл температур.	2
7	Типи зварних з'єднань. Умовні позначення.	2
8	Поняття про зварюваність сталей та класифікація сталей за зварюваністю.	2
9	Підготовка металу під зварювання. Вибір техніки виконання стикових та кутових швів у різних просторових положеннях та режимах зварювання. Розрахунок основних параметрів режиму зварювання.	2
10	Методи запобігання витіканню рідкого металу. Схеми зварювання. Геометричні параметри стикових з'єднань. Технологічні параметри зварювання.	2
11	Вибір матеріалу. Схеми процесу.	2
12	Технологія стикового зварювання. Технологічні параметри.	2

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.		

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1.	підготовка до аудиторних занять	42
2.	підготовка до контрольних заходів	-
3.	виконання індивідуальних завдань	-
4.	опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: - К-TIG (Keyhole TIG) нова технологія зварювання; - Дугове адитивне виробництво	30: 15 15
5.	підготовка до екзамену	30
	Усього годин	102

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методами контролю є тестовий метод та методи самоконтролю і самооцінки.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи та технологія зварювання будівельних сталей.

Теоретичні основи зварювання будівельних сталей підвищеної та високої міцності.

Максимальна оцінка за змістовий модуль – 100 балів. Оцінка поточного контролю складається із:

- присутності студента на лекціях – максимальна кількість – 16 балів;
- практичні заняття – максимальна кількість – 16 бали;
- контрольної роботи за темами 1-8 (максимальна кількість 68 балів).

Присутності студента на лекціях – 2 бали за лекцію, якщо студент не був присутнім 0 балів.

Практичні заняття. Максимальна кількість балів – 16. Загальна кількість практичних занять – 8 (2 балів за кожне практичне заняття). За кожну практичне заняття нараховують:

- студент повністю виконав розрахунки, надав вірні теоретичні тлумачення розрахунковим даним – 2 балів;

- студент виконав розрахункову частину, але у відповіді допущені невірні обґрунтування отриманих даних – 2-1 балів;
- студент не відповідав на запитання викладача, але брав участь у обговоренні питань – 10-1 бал;
- за повну відсутність відповіді – 0 балів.

Контрольна робота складається з двох тестових завдань. Максимальна кількість балів за кожне завдання – 2 балів. На кожне завдання поточного контролю нараховують:

- студент надав вірну відповідь на завдання – 2 балів;
- студент не надав вірної відповіді на завдання – 0 балів.

Змістовий модуль 2. Технологія зварювання будівельних сталей підвищеної та високої міцності.

Максимальна оцінка за змістовий модуль – 100 балів. Оцінка поточного контролю складається із:

- присутності студента на лекціях – максимальна кількість – 8 балів;
- практичні заняття – максимальна кількість – 8 балів;
- контрольної роботи за темами 9-18 (максимальна кількість 84 бали).

Присутності студента на лекціях – 2 бали за лекцію, якщо студент не був присутнім 0 балів.

Практичні заняття. Максимальна кількість балів – 8. Загальна кількість практичних занять – 4.

За кожне практичне заняття нараховують:

- студент повністю виконав розрахунки, надав вірні теоретичні тлумачення розрахунковим даним – 2 балів;
- студент виконав розрахункову частину, але у відповіді допущені невірні обґрунтування отриманих даних – 2-1 балів;
- студент не відповідав на запитання викладача, але брав участь у обговоренні питань – 1 бал;
- за повну відсутність відповіді – 0 балів.

Контрольна робота складається з чотирьох тестових завдань. Максимальна кількість балів за кожне завдання – 21 балів. На кожне завдання поточного контролю нараховують:

- студент надав вірну відповідь на завдання – 21 балів;
- студент не надав вірної відповіді на завдання – 0 балів.

Екзамен Екзаменаційна робота складається з п'яти рівноважних тестових завдань. Максимальна кількість балів за кожне завдання – 20 балів. На кожне завдання екзаменаційної роботи нараховують:

- студент надав вірну відповідь на завдання – 20 балів;
- студент не надав вірної відповіді на завдання – 0 балів.

Підсумкова оцінка визначається як середньоарифметичне між підсумковою оцінкою змістового модулю 1, змістового модулю 2 та оцінкою екзамену.

Порядок зарахування пропущених занять: захист реферату за темою пропущеного заняття з лекційного курсу або відпрацювання пропущеного практичного заняття шляхом виконання відповідного завдання згідно з тематикою практичного заняття.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Гуменюк І. В. Обладнання та технології зварювальних робіт : навч. посіб. / І. В. Гуменюк. — К. : Грамота, 2014. – 120 с.
2. Савуляк, В. І. Зварювання. Вступ до фаху : навчальний посібник / В. І. Савуляк, С. А. Заболотний – Вінниця : ВНТУ, 2015. – 136 с.
3. Биковський О. Г. Зварювання, різання й контроль якості під час виробництва металоконструкцій: підручник. – К.: Основа, 2021. – 400 с.

Допоміжна

1. Камель Г. І. Контроль якості зварювання. Т. 1. Неруйнівні методи контролю: навчальний посібник / Г. І. Камель, Ю. А. Гасило, П. С. Івченко, Р. Я. Романюк. — Кам'янське : ДДТУ, 2018. — 241 с.
2. Вашкевич Ф.Ф. Методичні вказівки з дисципліни "Учебний практикум з технології конструкційних матеріалів" ДВНЗ, ПДАБА, 2014, - 50 с.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. <https://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/1/27/1-27-b1.pdf>
2. <https://super.urok-ua.com/mini-pidruchnik-z-spetstehnologiyi-zvaryuvalnih-robit/>
3. <https://pick.net.ua/psosvita/3568-pick-zvaryuvannya-rizahhya-bikovskiy/>
4. http://splav.kharkov.com/choose_type_class.php.type_id=16
5. https://www.svpu-profi.lg.ua/pdf/library/gumenuk_oblad_ta_tehnolog.pdf
6. Віртуальний читальний зал ННІ ПДАБА: <https://pgasa365.sharepoint.com/sites/e-library/Shared%20Documents/Forms/AllItems.aspx?csf=1&web=1&e=hiwEpc&CID=c1fdb980-20aa-46a6-9136-5a2470148bab&FolderCTID=0x012000686B7E3420895E4193BB9DB5D43292AE&id=%2Fsites%2Flibrary%2FShared%20Documents%2F%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B8%2F%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0%20%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BA%D0%B8%20%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B2>